

Tudi Hrušov je včeraj govoril o zunanji politiki in predvsem podaril zadovoljstvo, ker se je predsednik Johnson obvezal, da če bi posojilo pomenlo zboljšanje življenjskih pogojev njenim prebivalcem.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 11,8, najnižja 7,9, ob 19. uri 10,9, višje 85 odst., zračni tlak 1019,1 pade, veter 2 km vzvodnik, nebo pooblačeno, padavine 1 mm, morje mirno, temper. morja 13,8

Tržaški dnevnik

RAZGIBANA SINDIKALNA DEJAVNOST

Jutri in v petek stavka uslužbencev vseh posojilnic

Tudi včeraj uspeša stavka bančnih uslužbencev - Danes stavka uslužbencev pokrajinskih turističnih ustanov

Snodi se je zaključila 48-urna stavka bančnih uslužbencev, ki je zelo dobro uspeša. Udeležilo se je namreč nad 90 odstotkov uslužbencev. Poleg redkih stavko-kaznov so delali tudi nekateri, ki so jih opravičevali najbolj nujne potrebe. Sindikati bančnih uslužbencev so vsakega zadovoljni z množično udeležbo v stavki. Tudi včeraj so se uslužbenci sestali na skupščini v prostorih svojega sindikata in potrdili pripravljenost na nadaljnjo borbo.

Stavka se niso udeležili uslužbenci hranilnic, ker se je prej zdelo, da bodo na včerajšnjem sestanku dosegli kak sporazum. Toda to upanje se je izkazalo za jalovo, kajti tudi predstavniki zveze posojilnic so bili včeraj neposredno prisotni na sestanku uslužbencev. Zato so sindikati napovedali vsedravnostno stavko uslužbencev hranilnic za jutri in popoldne. Zaradi tega bodo zaprti tudi glavni sedeži in vse poslovalnice. Tržaške hranilnice in poslovalnice, v katerih je zaposlenih okrog 450 uslužbencev.

Na včerajšnjih pogajanjih so predstavniki delodajalcev ponudili sindikatom samo izplačilo 60.000 lir dodatka za leto 1963 in 1964, s čimer naj bi bile krité sedanje zahteve. In še to vsto naj bi izplačali v dveh obrokih po 30.000 lir v januarju in septembru 1964. K temu bi dodali še po enkratno vsto 10.000 lir za vsakega svojca, ki je uslužbenec v breme. Sindikati predstavniki so seveda smatrali te ponudbe za nezadostne, kar je povzročilo stavko.

Danes se prične 48-urna stavka uslužbencev pokrajinskih turističnih ustanov. Stavko so napovedali, ker se niso vodstva največjih sindikatov za odobritev novega staleža osebja. Stavki se bodo pridružil tudi sindikat uslužbencev ENIT in krajevni letoviščarski ustanovi.

Seja tržaškega občinskega odbora

Na sinočnji seji tržaškega občinskega odbora so sprejeli vrsto ugotovitev in sklepov. Poleg tega so odobrili za zadovoljstvo sprejeli vest, da je Vsestravno združenje vojnih civilnih žrtv sklenilo vpisati mesto Trst v častno spominsko knjigo združenja. Tržaško združenje vojnih civilnih žrtv za to je bilo pooblaščen, da pripravi zadevno znamko na prapor mesta Trsta. Datum slovesnosti bo določil občinski odbor.

Zahodna Nemčija na tržaškem velesejmu

V teh dneh so se uspešno tuje klučja pogajanja za udeležbo Vsestravnega velesejma 1964. Ministerstvo zveze za prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo je namreč sporočilo predsedniku Sektora pripravek svoje vlade na udeležbo na XVI. tržaškem velesejmu in obenem dejal, da bo zadržanemška uradna razstava sodelovala na prehranbenih izdelkih predvsem

čela pogajanja za sklenitev nove pogodbe trgovinske stroke. Za sejo sta obe stranki skupno na splošno proučili medse in normativne zahteve, ki so jih predložili uslužbenci. Ta del pogajanj bo trajal še jutri.

Precej razgibana je položaj tudi med državnimi uradniki. CGIL je izdala poročilo, v katerem pravi, da mora vlada čimprej izvesti reformo javne uprave ter izboljšati medse in normativne pogoje državnih uslužbencev. Nova vlada mora tudi spoštovati obveznosti, ki so jih sprejele prejšnje vlade glede poenotenja prejemkov od 1. julija 1963 dalje. Zato mora nova vlada čimprej začeti pogajanja za rešitev teh vprašanj, drugače bodo državni uslužbenci ponovno začeli borbo. Sindikat zahteva, da se uslužbenec izplača 13. plača, ki bo vsebovala razne doklade, tako da bo enaka dejanskim mesečnim prejemkom.

O 2. t.m. je bila na Salita di Zugano objavljena podružna št. 18 tržaškega pokrsnega in telegrafskega urada. Podružnica bo odprta za javnost od 8.30 do 12. ure in od 15. ure do 18.30.

DREVI V MILSKEM OBČINSKEM SVETU

Miljski regulacijski načrt bo danes verjetno odobren

Načrt razdeljuje obcino na dvanaest področij - Podrobna določila za posamezna področja

Danes ob 20. uri se bo spet sestala miljski občinski svet, ki bo verjetno razpravljal o ločnem regulacijskem načrtu, da bi se miljski svet. Vse kaže, da bo razprava izpraznila in da bo občinski svet že na tej seji odobril načrt.

Kakor smo že poročali je regulacijski načrt za miljsko občino pripravil s svojimi sodelavci prof. Guace iz Trsta, ki je predložil poročilo z obvezno izjavo, da je pravilnik za njegovo izvajanje ter planimetrični načrt 1:5000 za cestno omrežje in načrt 1:5000 za cestno omrežje na razna področja. Gre za splošni regulacijski načrt, občinska uprava pa bo lahko odredila, da se v okviru tega splošnega načrta izdelajo podrobni načrti za posamezna področja, če bo to potrebno. V pravilniku je med drugim določeno, da župan lahko zavrne prošnjo za gradnjo, če v roku 30 dni po predložitvi poročila izjavi, da bo za isto področje izdelan podroben načrt. Prav tako župan lahko pred odobritvijo gradnje zahteva, da se zemljišča parcelirajo, tako da bodo zemljišča čim bolj smotno iskoriščena s skrajno regulacijskim načrtom. Pravilnik določa, da je prepovedano graditi zasebne poti, brez dovoljenja občinske uprave, ki lahko to dovolji, če prizadeti zagotovi, da bo na svoji streški skrbel za ustrezno vzdrževanje poti, za razsvetljavo, vodovod in kanalizacijo. To dovoljenje je potrebno tudi za gradnjo hiš pri zasebnih poteh. Poti zgrajene z omejenimi odobritvijo občine dobijo nato javni značaj.

Vse zgradbe bodo morale biti skladne z estetiko in arhitekturo kraja. Višina zgradbe se šteje od ploščina do odtoknih žlebov.

Po regulacijskem načrtu je vsa miljska občina razdeljena na 12 področij: intenzivno rezidenčno področje tipa A, tipa B, srednje intenzivno področje, rezidenčno področje, področje za montažne prenosilne hiše, polkmetijsko področje, kmetijsko področje, turistično področje, industrijsko področje, zdravstveno področje, zeleno področje, športno področje, socialni načrtom. Pravilnik določa, da je prepovedano graditi zasebne poti, brez dovoljenja občinske uprave, ki lahko to dovolji, če prizadeti zagotovi, da bo na svoji streški skrbel za ustrezno vzdrževanje poti, za razsvetljavo, vodovod in kanalizacijo. To dovoljenje je potrebno tudi za gradnjo hiš pri zasebnih poteh. Poti zgrajene z omejenimi odobritvijo občine dobijo nato javni značaj.

Vse zgradbe bodo morale biti skladne z estetiko in arhitekturo kraja. Višina zgradbe se šteje od ploščina do odtoknih žlebov.

Prvo področje zajema jedro naselja med starinskimi obzidjem in zgradbe pri pristanišču. Najvišja dovoljena višina zgradb je trikratna širina ulice ali javnega prostora, vsekakor pa ne sme presegati 12 m in ne sme biti nižja od 6 m.

Druge področje zajema obrobni del prvega področja. Gradbeni indeks znaša 8 kub. m za kv. m. Zgradbe so lahko različne višine, najmanj kot 6 m. Na tem področju morajo nove zgradbe imeti prostore za garaže ali parkiranje v razmerju 10 kv. m za vsake 400 kub. m prostornine.

Za tretje področje znaša maksimalni gradbeni indeks 6 kub. m za kv. m. Zgradbe ne smejo biti višje od 19 m. Tudi na tem področju morajo nove in preurejene zgradbe imeti garaže ali prostore za parkiranje v razmerju 10 kv. m.

Tudi v novembru padee prometa Javnih skladišč

Blagovni promet Javnih skladišč (brez lesnega skladišča, petrolejskega prometa, industrijskega pristanika, ILVA, itd.) je v novembru po neuradnih podatkih dosegel 151.000 ton, v primerjavi s 168.000 tonami v lanskem novembru. Od tega odpade 95.000 ton na izkrancan in 56.000 ton na vkrancano blago. V razdobju januar-november je promet Javnih skladišč znašal 1.644.000 ton, kar je za 1 odst. manj kot v enakem lanskem razdobju (1.847.000 ton). Struktura 11-mesečnega prometa Javnih skladišč v letošnjem letu pa je bila naslednja: premog, ruđe in železni ostanki 501.000 ton (32,9%), žitarice in oljnice 143.000 ton (9,3%), razno blago 855.000 ton (53,8%). Pri prometu s lesom velja ugotoviti, da so prihodi zabeležili 50.000 ton v primerjavi s 38.000 tonami lani, od česar se je naprej zmanjšujejo in so letos dosegli je 93.000 ton v primerjavi s 110.000 tonami lani.

O 2. t.m. je bila na Salita di Zugano objavljena podružna št. 18 tržaškega pokrsnega in telegrafskega urada. Podružnica bo odprta za javnost od 8.30 do 12. ure in od 15. ure do 18.30.

DREVI V MILSKEM OBČINSKEM SVETU

Miljski regulacijski načrt bo danes verjetno odobren

Načrt razdeljuje obcino na dvanaest področij - Podrobna določila za posamezna področja

Danes ob 20. uri se bo spet sestala miljski občinski svet, ki bo verjetno razpravljal o ločnem regulacijskem načrtu, da bi se miljski svet. Vse kaže, da bo razprava izpraznila in da bo občinski svet že na tej seji odobril načrt.

Kakor smo že poročali je regulacijski načrt za miljsko občino pripravil s svojimi sodelavci prof. Guace iz Trsta, ki je predložil poročilo z obvezno izjavo, da je pravilnik za njegovo izvajanje ter planimetrični načrt 1:5000 za cestno omrežje in načrt 1:5000 za cestno omrežje na razna področja. Gre za splošni regulacijski načrt, občinska uprava pa bo lahko odredila, da se v okviru tega splošnega načrta izdelajo podrobni načrti za posamezna področja, če bo to potrebno. V pravilniku je med drugim določeno, da župan lahko zavrne prošnjo za gradnjo, če v roku 30 dni po predložitvi poročila izjavi, da bo za isto področje izdelan podroben načrt. Prav tako župan lahko pred odobritvijo gradnje zahteva, da se zemljišča parcelirajo, tako da bodo zemljišča čim bolj smotno iskoriščena s skrajno regulacijskim načrtom. Pravilnik določa, da je prepovedano graditi zasebne poti, brez dovoljenja občinske uprave, ki lahko to dovolji, če prizadeti zagotovi, da bo na svoji streški skrbel za ustrezno vzdrževanje poti, za razsvetljavo, vodovod in kanalizacijo. To dovoljenje je potrebno tudi za gradnjo hiš pri zasebnih poteh. Poti zgrajene z omejenimi odobritvijo občine dobijo nato javni značaj.

Vse zgradbe bodo morale biti skladne z estetiko in arhitekturo kraja. Višina zgradbe se šteje od ploščina do odtoknih žlebov.

Po regulacijskem načrtu je vsa miljska občina razdeljena na 12 področij: intenzivno rezidenčno področje tipa A, tipa B, srednje intenzivno področje, rezidenčno področje, področje za montažne prenosilne hiše, polkmetijsko področje, kmetijsko področje, turistično področje, industrijsko področje, zdravstveno področje, zeleno področje, športno področje, socialni načrtom. Pravilnik določa, da je prepovedano graditi zasebne poti, brez dovoljenja občinske uprave, ki lahko to dovolji, če prizadeti zagotovi, da bo na svoji streški skrbel za ustrezno vzdrževanje poti, za razsvetljavo, vodovod in kanalizacijo. To dovoljenje je potrebno tudi za gradnjo hiš pri zasebnih poteh. Poti zgrajene z omejenimi odobritvijo občine dobijo nato javni značaj.

Vse zgradbe bodo morale biti skladne z estetiko in arhitekturo kraja. Višina zgradbe se šteje od ploščina do odtoknih žlebov.

Prvo področje zajema jedro naselja med starinskimi obzidjem in zgradbe pri pristanišču. Najvišja dovoljena višina zgradb je trikratna širina ulice ali javnega prostora, vsekakor pa ne sme presegati 12 m in ne sme biti nižja od 6 m.

Druge področje zajema obrobni del prvega področja. Gradbeni indeks znaša 8 kub. m za kv. m. Zgradbe so lahko različne višine, najmanj kot 6 m. Na tem področju morajo nove zgradbe imeti prostore za garaže ali parkiranje v razmerju 10 kv. m za vsake 400 kub. m prostornine.

Za tretje področje znaša maksimalni gradbeni indeks 6 kub. m za kv. m. Zgradbe ne smejo biti višje od 19 m. Tudi na tem področju morajo nove in preurejene zgradbe imeti garaže ali prostore za parkiranje v razmerju 10 kv. m.

OB IZIDU JADRANSKEGA KOLEDARJA 1964

Večer slovenske knjige v Slovenskem klubu

Strokovne recenzije o priloženih knjigah Prešernove družbe

Precej občinstva se je včeraj udeležilo večera slovenske knjige v okviru večerov Slovenskega kluba. Ime večer slovenske knjige je bilo mogoče nekoliko prebrskati, saj je šlo v bistvu le o Jadranski koledar za l. 1964, ki je priložen Jadranski koledarju s pripadajočimi knjigami s tem večerom lepo uslugi.

Ko se je občinstvo že večinoma razšlo, se je razvedelo, da je predsednik dr. Robert Hlavaty z današnjim dnem dosegel 66. leto. Čestitkam je sledil še prijeten, neprisiljen razgovor ob kozarcu, ki se je - razumljivo - še nekoliko razlekkel.

Najprej je Jože Koren, urednik Jadranskega koledarja, podal za namizje pregled o izdajanju koledarjev med Slovenci od Trubarjevih časov naprej pa vse do današnjih. Potem je Rado Rauber na kratko prikazal letošnji Jadranski koledar in nato po vrsti dr. Andrej Budal Bevkova knjižnica iz Iskre požar, dr. Robert Hlavaty večer slovenske knjige.

Občni zbor sindikata slovenske šole

Dne 12. t.m. ob 18. uri bo v risalnici Državnega znanstvenega inštituta v Trstu (Ulica Lazareto Vecchio 9/II) redni letni občni zbor sindikata slovenske šole. Dnevni red obsega: 1. otvoritev; 2. poročilo odbora; 3. razpravo o poročilu; 4. razrešitev; 5. volitve novega odbora; 6. razno.

Nalezljive bolezni od 21. do 30. novembra

Oddelek za zdravstvo in higieno tržaške občine sporoča, da so od 21. do 30. novembra zabeležili v tržaški občini naslednje število nalezljivih bolezni: davica 1; skratinka 44 (1 izven občine); ošpice 79; norice 16; ošloski kašelj 1; prušena sinjavica 12; rdečke 3; infekcijsko vnetje jeter 1.

Po stopnicah je padla

Po stopnicah sedeža Cassa di Risparmio je včeraj padla 77-letna gospodinja Amelia Waich vd. Koella iz ul. Segantini 16. Pri padcu se je poškodovala na celu, nogah in je kravljala zaradi udarca v glavo. Z avtom RK so jo prepeljali v bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti 6 dni.

PRISPEVAJTE ZA DVAJSKO MATICO I

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Delno znižana kazen trem mladim goriškim vandalom

V pijanosti so vdrl v stanovanje branjevca in v njem razgrajali - Obsodba zaradi tihotapstva

Pred prizivnim porotnim sodiščem so se morali včeraj ponovno zagovarjati trije mladi Goričani, ki so jih svoj čas obtožili ropanja v stanovanju branjevca. Zgodaj popoldne so gostinlah in javnega lokalih. Ko je bilo že blizu polnoči, so se nenadoma spomnili, da je predlagal, naj bi šli v stanovanje 56-letnega Ruggera Fontane v ul. Fatti 2. Moški je star branjevca, ki je kakih 30 let prodajal v Goriči kostanj, banane, kekse in podobno.

Ruttar, Mughelli in Kersovani so bili liste notni zares pijani. Ko jim je začel kraliti po žlebovih, se odpravili v Fontanovo stanovanje. Potrkali so in ko jim je Fontana skušal preprečiti dostop, so vrgli vrata s tečajev in vdrl v sobo. Fontana, ki se je malo prej vrnil vse premočen, je bil sam. Za prozorno zaveso je spal 20-letni Giuseppe Russian, ki je branjevca pomagal pri skromni trgovini. Russian je stanoval sicer v bližini, toda večkrat se je skregal z bratom ter je zadel prihlajal spet k Fontani.

Trije obtoženi mladeniči so ostali v sobi kakih 15 minut. Jedli so, popivali in rogovili. Nato pa vsaj tako je trdil Fontana, so odšli. Nekoliko pozneje so se vrnili, še enkrat vtrli v stanovanje ter razgrajali v temi. Mladeniči so se dejali, da sta dva, in sicer Ruttar in Mughelli odšla, medtem ko je Kersovani ostal skupaj s Fontano. Mladeniči so zanikali, da je bil v stanovanju tudi Russian.

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Pascoli, zapisnikar Chiarelli, obramba Padovani) se je včeraj zagovarjal 29-letni Franco Pertichino iz ul. F. Venezian 30, ki je bil obtožen, da je skušal s tihotapstvom v državo 50 kg izvoznih cigare. Polag tega so ga se obtožili, da ni plačal predpisane davka 100 t. ter da je izbral predpisane davke uvoza nedovoljenega blaga.

Dogodek, ki je spravljal Pertichino vsaj za eno noč za znanje, je dokaj čuden. Odrasel se je v poznih večernih urah 20. septembra letos v Barkovljah. Tedaj je bil finančarski podčastnik Tallarico zaradi svoje službene dolžnosti v bližini Cedaza. Nenadoma je bil zvedel, da čolna opre nekoga moškega, ki je nakladal velike zavoje v avto znamke Lancia Fulvia. Finančar je seveda takoj začel sumiti, da gre za tihotapca ter je posegel vmes. Aretiral je Pertichino in njegovega spremljevalca, ki je sedel za volanom. Šlo je za moža lastnice avtomobila, 44-letne Olimpie Paone por. Caporaso.

Cepav je bilo jasno, da gre za tihotapstvo, se finančarjem ni posrečilo, da bi obdolžili tega prevaralca nudi Caporaso. Pertichino je predvsem izjavil, da je zavoje

našel čisto slučajno. Ker je brezposeln, je menil, da bi mu cigare prisile prave, ker bi jih lahko prodal za dobitek. Ustavil je nekoga avtomobilista (se pravi Caporaso) ter ga prosil naj ga pelje v Trst.

Caporaso je bil tudi trdil, da se je tedaj pripeljal mimo čisto slučajno. Ustavil ga je neznanec, ki ga prosil, naj ga pelje v mesto. Ko mu je že odprl vrata avtomobila, je Pertichino dejal, da mora nato ločiti tudi nekaj zavojev tistih. Caporaso je odprl prtljajnik in priložnostni potnik je spravljal vanj nekaj zavojev. Enega pa je spravljal na zadnji sedež avtomobila. V tistem trenutku je posegel finančar ter oba odpeljal z Lancia Fulvio.

Na včerajšnji razpravi je javni tožilec zahteval, naj sodniki obsojijo Pertichino na 6 mesecev zaporu in 4 milijone lir globe. Sodisce pa mu je pripisalo 4 mesece in 20 dni zaporu ter 3 milijone lir globe.

Razstave

V občinski umetniški galeriji bo od 5. do 16. decembra razstava slikarja Gualtiera Cornachina. Otvoritev bo 5. t.m. ob 18. uri. Razstavljenih bo 20 olj. Razstava bo odprta ob delavnikih od 10. do 13. in od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

Izleti

SPDT priredi 15. decembra izlet po Istri z ogledom znamenitih fresk v Hrastovljah in rimskih spomenikov bizantinske katedrale v Poreču. Vpisovanje v uradnih urah v ul. Geppa št. 9 do 10. t.m.

NAROCITE se na PRIMORSKI DNEVNIK

za leto 1964

že sedaj in ne čakajte novega leta.

Tako dobite list veliko ceneje in poleg tega še lepo slovensko knjigo.

Telefonirajte na št. 37-338

PRIMORSKI DNEVNIK

Ul. sv. Franciška 20

Glasbena Matica Trst

Po nadvse uspešni koncertni turneji v ZDA in v Kanadi bo

Slovenski oktet

nastopil v Avditoriju v torek, 10. decembra ob 20.30 z izbranimi skladbami pesmi domačin in tujih skladateljev.

Vstopnice bodo na razpolago od sobote 7. t.m. dalje v Tržaški knjižarni, ul. sv. Franciška 20, tel. 61792 ter eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

SOLA GLASBENE MATICE TRST

V soboto, 7. t.m. ob 20. uri v Slovenskem dijaskem domu (Campo S. Luigi 11)

PESTER KONCERTNI VEČER GOJENEC GLASBENE SOLE IZ SEMPERTE PIRI NOVI GORICI

Sodelovali bodo SOLISTI, ORKESTER in HARMONIKARSKI ZBOR. Vstop prost. Po prireditvi prosta zabava. Prijatelji mladine vjudno vabljeni!

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo »Slavko Skamper« priredi 7. t.m. na stadionu »Prvi maj« miklavževanje popoldne ob 17. uri za ljudskošolske otroke, ob 20.30 pa za odrasle.

Prosvetno društvo v Sledaju sporoča, da posluje društvena knjižnica vsak ponedeljek od 20.30 do 21.30. Vsi, ki so si izposodili knjige in jih niso vrnili v predpisanih rokih, so vabljeni, da to nemudoma stori.

Razna obvestila

SPDT vabi na svoj redni občni zbor, ki bo v petek 6.12.63 ob 20.30 uri v Gregorčičevi dvorani v ulici Geppa 9.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
3. decembra 1963 so se v Trstu rodili 4 otroci, umrlo je 11 oseb. UMRLI SO: 50-letni Giuseppe Lonzarini, 33-letni Ugo Margiotta, 53-letni Aurelio Dubbini, 75-letni Aurelio Grassi, 41-letni Carlo Lodovici, 53-letni Vincenzo Foraus, 52-letni Vincenzo Correlli por. Lionetti, 65-letni Mario Damiani, 62-letni Ernestina Baccchini, 70-letni Silvio Birti, 57-letna Maria Riva por. Celin.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
Dr. Codomo: Trg Oberdan 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Depanther, Ul. sv. Justa 1; Alla Madonna del Mare, Trg Piave 2; Zanetti, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

Kino na Občini

predvaja danes 4. t. m. z začetkom ob 18. uri Columbia Pictures film:

LA LEGGE CONTRO BILLY KID
(Zakon proti Billyju Kidu)

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 4. t. m. ob 19.30 uri film:

LA VALANGA DEI TANK
(Plaz tankov)

KINO »ROSANDRA« BOLJUNEC

predvaja danes 4. t. m. ob 19.30 uri film:

«IL COMANDANTE JIM»
(Komandant Jim)

Igrajo: JOHN WAYNE, JOHN CARROLL in ANNA LEE

TEDEN NAŠE KNJIGE:

Damir FEIGEL: CUDEZNO OKO	samo L.	30.-
Prežihov VORANC: NASTI MEJNIKI	»	30.-
Oskar HUDALC: TRILAVOV POLET	»	30.-
Jože PAHOR: OTROK CRNEGA ROKU	»	30.-
Jaroslav HASEK: DOBRI VOJAK SVEJK	»	50.-
Hrvatski povojni novelisti	»	100.-
MIŠKO KRANJC: POMLAD	»	100.-
S. GREGORIC: ZBRANO DELO III.	»	250.-
Janez TRDINA: »	»	250.-

TRŽAŠKA KNJIŽARNA - Trst
Ul. sv. Franciška 20 - Tel. 61-792

Razburjenje med visokošolci zaradi rektorjevega ukrepa

Rektor prof. Origone je na svojo pest sprejel v študentski dom 8 častnikov pomorskega inženirskega roda

Z vseh strani so se v zadnjih dneh dvignili protesti in kritiki proti ukrepu rektorja tržaške univerze prof. Origone, ki je na svojo pest sprejel v univerzitetni študentski dom osem častnikov pomorskega inženirskega roda, kar je v polnem nasprotju s pravili o natečaju za sedežna mesta v tem domu. Rektor je na mestu v tem domu posebno mesto, ki ga je povzročilo razburjenje med revnimi visokošolci, ki so letos računali, da bodo dobili v domu mesto za letošnje akademsko leto. Poleg tega pa je rektor namestil v domu študenta, ki je lastnik avtomobila, kar je tako dejansko odzvel devetim revnim študentom možnost, da bi se nastanili v domu.

Univerzitetni študentski dom lahko sprejme 123 visokošolcev. Univerzitetna podpora ustanova, ki upravlja dom, je letos dobila 200 prostov za sprejem v študentski dom. Na razpolago pa je bilo samo 94 mest, ker so ostala mesta zasedena po študentih iz prejšnjih letnikov. Podporna ustanova pa je lahko dodala še 20 prostov, ki so ostali v domu. Rektor je na mestu v tem domu posebno mesto, ki ga je povzročilo razburjenje med revnimi visokošolci, ki so letos računali, da bodo dobili v domu mesto za letošnje akademsko leto. Poleg tega pa je rektor namestil v domu študenta, ki je lastnik avtomobila, kar je tako dejansko odzvel devetim revnim študentom možnost, da bi se nastanili v domu.

Dva dni se je mladi poročnik Piccialli v

PROTISLOVJA FAŠISTIČNIH REŽIMOV

Francova Španija stopila po poti «načrtovanja»

Minister Lopez Rodo: «Ta načrt je socialno najnaprednejši na svetu» - Njegovo sestavo je priporočilo OECD - Kako bo španski diktator uskladil ta načrt s svojim političnim režimom - Mnenje bivšega asturijskega guvernerja - Dva stebra, ki se majeta

Španski diktator Franco je pred kratkim presenetil svet z nečim docela novim, predstavlja svoj prvi gospodarski načrt razvoja Španije. Njegov minister, Lopez Rodo, je ob tej priložnosti ugotovil, da je «ta načrt socialno najnaprednejši od vseh, kar se jih je na svetu pojavilo do danes». Seveda imata pojma «socialna in enapredna» v Francovi Španiji povsem drugačen smisel kot v ostalem svetu.

Toda napaka bi bilo pripisovati ta podvig samo propagandnim namenom. Dva sta pojma, ki sta v Španiji danes najbolj očitna. Vtem ko Zahodna Evropa skuša skozi stranske vrata Franca prirediti v Skupno tržnico, pa se po drugi strani ljudje ne zadovoljujejo izražati v čedalje bolj ostrih in nepomirljivih oblikah. To se odraža tudi v temeljnih pravega španskega načrta gospodarskega razvoja. Načrt je bil izdelan na osnovi poročil Svetovne banke in na priporočilo OECD. «Gibalno silo načrta predstavlja politika dohodkov, a ta sestoji v njihovem povečanju in boljši razdelitvi. Privatnemu sektorju je zagotovljena svobodna iniciativa, javni pa bo imel obvezen značaj. Načrt ima važen pomen za usmeritev našega gospodarstva proti skupnemu tržišču,» je pojasnil Lopez Rodo.

Ce je bila nujna tista, ki je Francu prisilila, da je sprejel ta načrt, ki bi po zahodnih ocenah moral pomeniti novo gospodarsko etapo Španije, pa bo diktator hkrati moral tudi svoj politični režim prilagoditi tej novi etapi.

In prav v tem je največja zapreka za Francovo politiko, da oživi in reši svoj režim. Ze petindvajset let vlada v svoji državi, opravičajo se na ogromno vojaško-policijski aparat. Osnovna poteca in moč njegovega režima je nasilje. Toda v pogoltni novega časa, ki prodirajo in se uveljavljajo mimo njegove volje, in sprito številnih gospodarskih neuspehov pa vlada, temelječa na strahu in pritisku, čedalje bolj izgublja svoje učinkovitost. Delavci postajajo vse bolj odločni, intelektualci protestirajo, da celo Falanga omahuje, a v vrstah rimokatoliškega klera se razvija močna opozicija. Takšen razvoj dogodkov potrjuje tudi vse analize stavke asturijskih rudarjev, ki je trajala od junija do oktobra letos. Zda nekateri Francovi «teoretiki» posledice te stavke «javno» protujejo. Bivši asturijski guverner Labadie, pa je priznal, da je bilo v tej «mirni in tihi stavki» izraženo globoko nezadovoljstvo španskega delavskega razreda v širšem, nacionalnem merilu. «Vzroki spopada daleč presegajo okvire Asturije,» priznava bivši guverner, pripisuje pa jih «medisciplinirani rudarjevi, že zastarele značaj protistavkovnega zakona, pomanjkljivosti sindikalne strukture in, končno, vplivu katoliškega delavskega gibanja, ki so se vanj vtrili subverzivni elementi».

Sedanjo opozicijo Labadie deli v dve skupini: subverzivno, ki je v stiku z inozemstvom, in versko, izraženo v katoliškem delavskem gibanju, ki uživa popolno ne-kaznivost, da bi moglo pod plaščem socialnega apostolata sejati med delavce nezadovoljstvo. Kaj potemtakem storiti? «Ohraniti strogo avtoriteto, neodvisnost od zunanje situacije, pač ni več mogoče od trenutka, ko španska država skuša v inozemstvu dobiti priznanje za svoje napore glede tega, da bi se vključila v mednarodno skupnost,» odgovarja bivši guverner in se naprej vprašuje: «Ali je treba vse skupaj prepustiti civilni gardi? Stavka predstavlja mednarodno institucijo in orožje delavcev: ne priznati je, pomeni isto kot skušati s pomočjo dekreta odpraviti nevarnost neke nalezljive bolezni.» Labadie se zavzema za usakotitev pravice do stavke, razlikujoč pri tem gospodarsko stavko od politične.

Značilen je tudi, zaradi njegove drznosti in širine, odpor, ki ga nudi intelektualci. Ni dolgo od tega, ko je skupina 168 oseb, predstavnikov najrazličnejših področij javnega in kulturnega življenja ter najrazličnejši politični mišljenji, protestirala pri ministru Fragu zaradi mučenja zaprtih rudarjev. Pričakovana reakcija oblasti ni izostala. Mini-

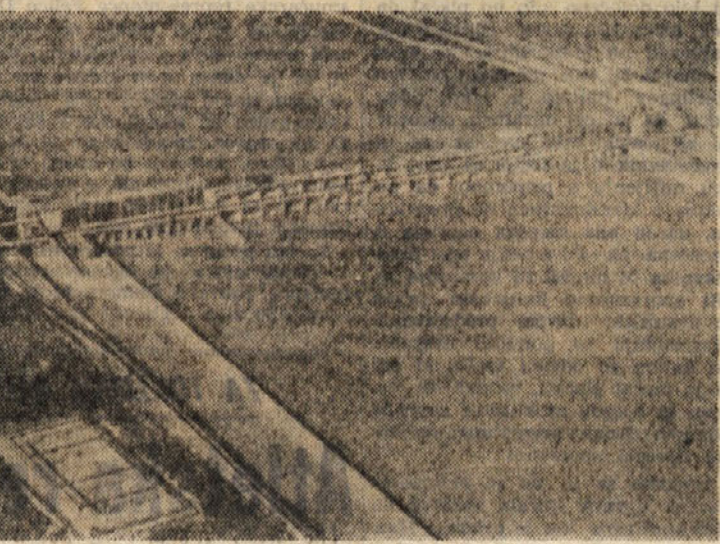
ster je podpisnik protestnega pisma obtožil stajne propagande. Jose Bergamin, katoliški pisatelj, star nad 70 let, pa je raje zaprosil za politični azil na urugvajskem veleposlaništvu, kot da bi se pojavil pred frankističnim sodiščem. To je seveda še bolj pritegnilo pozornost zahodnega javnega mnenja na dogodke v Španiji.

Ce k temu splošnemu nezadovoljstvu ljudstva, ki postaja vse bolj odločni in se je celo politično stepov Francove oblasti, kakršne predstavljajo cerkev in državni sindikati, dodamo še akcijo republikanske krščanske-demokratske opozicije izven države, potem ostane očitno, da se je Franco, navzlic krepki zunanji podpori določenih reakcionarnih krogov, znašel v docela brezizhodni situaciji. Kako naj mu v tem primeru pomaga njegov unarč gospodarskega razvoja Španije? Vsi, ki se boje revolucionarne eksplozije ljudske nezadovoljstva, so upali in si želeli, da bi esaudilov na mirnem način odšel in prepustil oblast drugim. Toda od tega ni bilo nič, a notranja protislovia Francovega režima se, vse bolj in bolj večajo ter zaostrujejo.

M. R.

PO PODPISU SPORAZUMA MED JUGOSLAVIJO IN ROMUNIJO

Hidrocentrala v Železnih vratih glavna gradnja prihodnjih let

Takšen bo velikanski v Železnih vratih na Donavi

V tretji dekadi novembra je bil na uradnem obisku v Jugoslaviji sekretar romunske delavske stranke in predsednik državnega sveta Romunije Gheorghiu G. Dej. Ob tej priložnosti sta romunski državnik in predsednik Tito podpisala sporazum o gradnji ogromne hidrocentralne v Železnih vratih na Donavi. O tem velikanskem načrtu smo že poročali, vendar to delo zasluži, da se k njemu vrnemo, saj se bo v začetku prihodnjega leta, torej že čez nekaj mesecev, začela gradnja velikana, kakršnih ni malo le v Evropi, pač pa na vsem svetu. Po svojem obsegu in po svoji zmogljivosti bo elektrarna centrala v Železnih vratih ena od največjih v Evropi in četrta na svetu. Pred časom se je govorilo o veliki hidrocentrali na Neretvi, o znani Jablanici, toda centrala v Železnih vratih bo dajala dvajsetkrat več elektrike kot centrala v Jablanici in bo samo njena proizvodnja enaka vsej lankoletni proizvodnji elektrike v Romuniji in le malo manj od proizvodnje električne energije, kakršno je Jugoslavija imela leta 1960. Konkretno gre za nekaj manj kot 11 milijard kWh električne energije na leto.

Samo ob sebi se razume, da mora gradnja tolikšnega objekta terjati ogromna sredstva. Računajo, da bo gradnja hidrocentralne v Železnih vratih stala 400 milijonov dolarjev, kar pomeni 250 milijard lir v naši valuti.

Načrte za hidrocentralo sta izdelala beograjski Energoprojekt ter romunski ISPE. Vodila pa bodo izvajanje načrtov jugoslovanski in romunski strokovnjaki, jugoslovanska in romunska podjetja pa jih bodo izvajala.

Je v Železnih vratih bo ustvaril na Donavi velikanski jezero in voda tega jezera bo preplavila več naselij na jugoslo-

vanski ter na romunski strani, tako da bodo morali preseliti več tisoč ljudi v nalašč za njih gradeno novo naselja. Hkrati pa se bo spremenil tudi plovni režim na Donavi.

Ustavimo se za trenutke pri jezu in pri novem plovnem režimu. Jez bo grajen kakšna dva kilometra od naselja Šipa navzdol, to se pravi tam, kjer po stoletnem kanalu vlečejo parne lokomotive ladje, ki plujejo po Donavi navzgor. Jez bo pregradil vso reko, tako da bo dolg približno 1200 metrov. Čeprav teče Donava tud skozi oži-

Donavski «velikan» v številnih: 1200 m dolg in 54 m visok jez bo ustvaril 120 km dolgo jezero. 120 agregatov odnosno turbin bo «požrl» 700 kub m vode na sekundo in dalo na leto okoli 11 milijard kWh električne energije. Vse to s ceno in železniški vred, ki bosta speljali po jezu, bo stalo 400 milijonov dolarjev.

no, je vendarle tako široka. «Srce» jezu bo v sredini reke, na vsaki strani proti obali pa bo po ena centrala, ob roboh pa na vsaki strani še po en plovni kanal, ali plovni prehod. Jez bo visok 54 metrov, zgradbe hidrocentralne pa bodo od temelja do strehe merile 68 m, to se pravi visoke kot 20-nadstropni hiši. Električna centrala bo botičnik. Električna centrala bo imela v celoti 12 agregatov, po šest na vsaki strani. Ustrezne turbine bodo imele premer desetih metrov in te turbine bodo «požrle» v sekundi okoli 700 kubnih metrov vode.

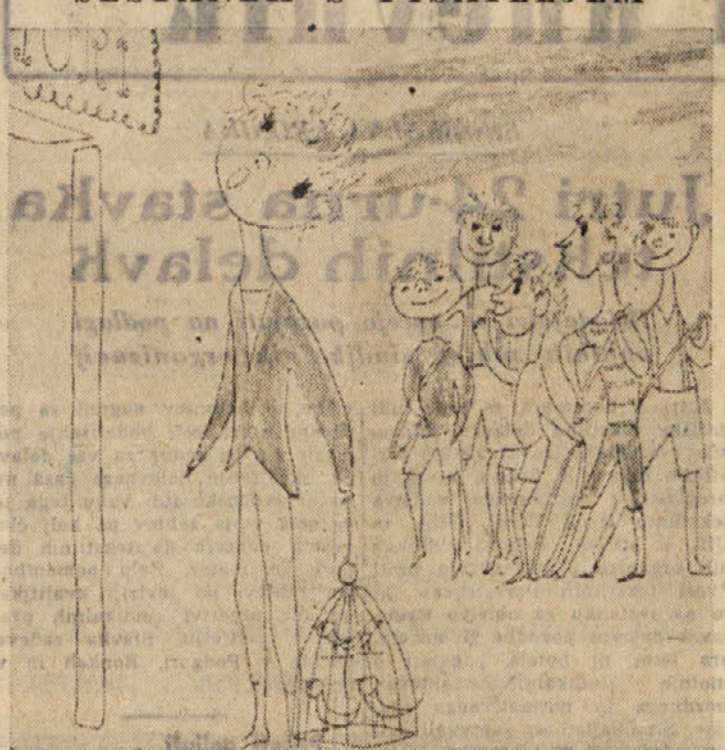
Seveda gre strokovnjakom za to, da za jezozom zadržijo čim več vode, kajti v tem primeru velja zakon: več vode — več elektrike. Seveda se more umetno jezero graditi v razmerju s prirodnim okoljem. Tako bo nastalo jezero, ki bo 120 km

nosen. Priprajte nekake prijatelje, da se odpoje nekaterim nevarnim podvigom. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Bodite bolj iskreni s svojimi družabniki. Upoštevajte nasvete družinskih članov.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne bodite preveč zaskrbljeni zaradi pobud nekakega tekmeka. Pojavili boste napako, ki ste jo storili pred časom.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Računajte samo s svojimi možnostmi, ne pričakujte pomoči od drugih. Potrebni ste počitka. RIBI (od 20.2. do 20.3.) Da bi vaši interesi ne bili ogroženi, sprejmite nekatere odločne ukrepe. Zagotovljen vam je uspeh na čustvenem področju.

SESTANEK S PISATELJEM

Pisatelj Boris Pahor, ki je poleg svojih številnih knjig napisal tudi drobno knjižico «Mali samouk», bo danes popoldne od 17 do 18 ure v Tržaški knjižnici (Ul. sv. Frančiška 20), kjer bo malim — pa tudi velikim — obiskovalcem povedal vse, kar bi jih zanimalo bodisi v zvezi s to njegovo najnovejšo knjižico bodisi z ostalimi njegovimi knjigami in njegovim delom sploh. Kdor bo hotel, mu bo lahko dal knjižico (ali pa tudi druge knjige) podpisat. (Zgoraj: ena izmed ilustracij v Pahorjevi knjižnici, ki jih je napravil akad. slikar Rudi Sakšida)

VIDKO VREMEC:

Upri se se fašizmu

II. Tomazičeva mlada leta

Med ljudmi, ki so žrtvovali svojo življenjsko silo za stvar delovnega človeka, sodi nedvomno narodni heroj Pinko Tomazič. Rodil se je v Trstu dne 20. marca 1915 v slovenski družini, ki je svoj čas prišla v Trst iz Skrbine na Krasu.

Njegovi starši so se ukvarjali z gostinstvom, s čimer so si pridobili nekaj imetja. Po končani osnovni šoli je nadaljeval šolanje na tržaški trgovski akademiji.

Razvil se je v postavnega in lepo zraslega mladca. Zaradi kratkovidnosti je nosil očala. Bil je skromen, odločen, pošten in družaben. V svojem okolju je zbujal spontano splošno naklonjenost.

Politično se je razgledal in doživel med leti 1930 in 1935. Pod vplivom prvega velikega tržaškega procesa je prešel razvojni pot od spoznavanja narodnostnega vprašanja do opredelitve k socialnim problemom. Leta 1934 je bil Pinko že prepričan marksist. Seznanil se je s Ferdom Ferjancem, ki mu je razlagal načela in cilje delavskega gibanja.

Marksistično literaturo je prejel Pinko od nekaterih komunistov na podeželju, kjer je bilo lažje najti zanesljiva skrivališča za ilegalno gradivo. Ze dalj časa se je družil s študentom Alojzom Budinom iz Samotorca pri Zgoniku na Krasu, Budin je bil tedaj med vodilnimi komunisti v ilegalni dejavnosti.

V slovenskih dijaških krogih so poznali Pinka za vnetega ljubitelja slovenske besede in pesmi. Ob vsaki priložnosti je zabajal s skupinami tržaških fantov in deklet v okrilje varne narave, kjer so dali duška svojim čustvom. Med njimi je Pinko našel nekaj somišljenikov, ki so se pozneje vključili v gibanje.

Vprašali smo Emo Tomazičeva, Pinkovo mamo, naj pove nekaj svojih spominov o njegovih mladih letih. Mama je povedala o sinu: «Dijaška leta so bila zanj izredno plodna za oblikovanje njegovega značaja in nagnjenj. Vsak dan se je porajala v njem potreba za stike z ljudmi in naravo. Po navadi je vstajal skoraj ob sončnem vzhodu. Telovadil je približno pol ure. Telo in voljo si je okrepil v tolikšni meri, da je bil sposoben prenašati velike napore.»

«Prijetelj je odhajal na izlete na Kras, v Vipavsko dolino in na Nanos.»

«Strastno je ljubil petje. Navduševali so ga zlasti narodni motivi. S sestro Danico sta včasih ubrano zapela prepovedano melodijo, medtem ko sem, ju poslušala vsa radostna.»

«Obiskovali so ga sošolci in prijatelji, ki jim nikoli ni zmanjkalo snovi za živahne pogovore ter pristnega mladostnega razpoloženja. Pinko ni bil dopolnil sedemdesetega leta starosti, ko je imel prve nevestnosti. Bilo je 7. februarja 1932 ob 6. juturja. V naše stanovanje, v Ul. sv. Frančiška 34 v Trstu, je vdrlo 8 policistov. Spravevali so po sinu. Našli so ga doma in odvedli na kvesturo. Natanko so preiskali vsak kotiček in odnesli velike knjige. Zadržali so ga v preiskovalnem zaporu 15 dni, nato so ga izpustili in mu določili doletno policijsko nadzorstvo. Slehera slovenska družina je tedaj žalovala za bazoviskimi junaki.»

«Nisem bila seznanjena s tajnim delovanjem mojega sina, slutila pa sem o nevarnosti, ki je lebdela nad njim. Policistom smo morali izročiti ključe stanovanja. Prihajali so ponoči in podnevi na naš dom, včasih pa se je moral Pinko osebno zglasiti na policijo.»

«Kljub vsakovrstnim šikanam, ki jih je doživljal v mladih letih, ga je vselej spremljala dobra volja.»

«Leta 1933 je diplomiral na tržaški trgovski akademiji. Sele naslednje leto se je vpisal na tržaško fakulteto za družbene in trgovske vede. Študiral je resno, toda pozneje so nastopile zanj nove preizkušnje.»

«Ali ni postala Skrbina na Krasu za Pinka skorajda drugi dom? Res je, v Skrbini je imel staro mamo, ki je živela na našem rojstnem domu pri «Tomazičevih». Vsak trenutek prostega časa je uporabil za odhod k emni. Poznal ga je staro in mlado. Otroci so mu prirejali prisrčne sprejeme, ker jim je prinašal sladkarije, slovensko čtivo in prijazno besedo. Veliko starejših ljudi se je danes spominja študenta iz Trsta, med katerimi je pletel niti podtalnega dela in

cialne fašistične policije «OVRA», ki je pripravljala svoje žrtve za posebno sodišče, ogledajo si nekaj dogodkov.

Razsode posebnega sodišča so od 1929 do 1935 leta deževali brez presledkov. Dne 22. decembra 1928 so obsodili Albina Vodopivca in Marijo Berneticovo v skupini družin komunistov na daljše zaporne kazni. Od 11. do 17. maja 1929 so na treh različnih procesih obsodili gorilске komuniste; med temi sta bila Dore Ušaj in Dušan Hreščak. Zaradi komunistične dejavnosti so 25. februarja 1930 obsodili skupino marežganskih kmetov, med njimi je bil obsojen tudi Ernest Vatovec iz Čečarjev-Pobegov. Izredno opodoba je bilo leto 1931, ko o pravili kar štiri procese zoper tržaške in primorske komuniste obeh narodnosti.

Po daljši preskavi so dne 26. 9. 1933 obsodili pokrajinskega funkcionarja Božica Kolarica, ki je razvil obsežno dejavnost na Primorskem. Naslednje leto je bila na vrsti komunistična skupina na Vipavskem. Ob začetku 1935. leta pa skupina istrskih komunistov.

Nekaj manj kot leto dni je tra-

Pinko Tomazič na stopnicah pred svojim domom

iskrenega prijateljskiva.

Nekoga dne mi je povedal zanimiv dogodek. V dolgem zimskem večeru je zunaj zavijala burja po kraških goličavah, on pa je sedel v topli kmetiči sobi med domačini. Bral jim je Cankarjevo knjigo «Hlapec Jernej in njegova pravica». Poslušali so ga večkrat prekinjali v branju, ker niso mogli zadržati lastnih prekipeljavčih čustev zoper narodne zatirance. Poletji je pomagal pri konji in drugih poljskih delih. Kmetom je bil na voljo za pisanje raznih prošelj. Na tak način se je širil krog njegovih prijateljev in poznanstev.»

O breobzirnem delovanju spre-

jala preiskava zoper veliko skupino nad 100 komunistov z območja gornje tržaške okolice, Tržačica, Korškega in Furlanije. Majja 1935 so obsodili 70 komunistov na dolga zaporna kazni. Med zaporniki so bili Ferdo Rukin, Srečko Ukmar, Peter Nardin, Arvid Kolmar, Josip Grudom, vsi izkušeni antifašistični borci. Na policiji so nekatere takor strahovito mučili, da so se onesvestili, in so jih onesvestene obvladali z vodo. Med temi je Ferdo Rukin strinjal dni zaporedoma prenašal neznozne muke.

V tistem prvem obdobju Pinkovega udejstvovanja se je prebujala razredna zavest delavskega razreda ne samo v centrih, ampak tudi na podeželju.

Maksistično ideologijo je osprejel iz teoretičnega pripravljanja. Od takrat dalje je zavestno deloval v vrstah komunističnega gibanja povod tam, kamor ga je zanesla življenjska pot.

(Nadaljevanje sledi)

Goljufija za 100 milijonov dolarjev

NEW YORK, 3. — Pri predložitvi letnega obračuna družbe «Allied Crude Vegetable Oil Refining Co» je prišla na dan goljufija, ki jo ocenjujejo na 41 milijonov dolarjev (25 milijard lir), ki pa bi mogla znašati celo 100 milijonov. Omenjena družba pogosto dela v okviru ameriškega programa za pomoč tujini, v okviru načrta hrana za mir.

Družba za rastlinska olja iz Bayonne v New Jersey je doživela finančni zlom zaradi znižanja cen rastlinskih olj na tržiščih, ki je nastalo potem, ko Amerika ni mogla prodati 52.4 milijone ton žita. Pred letom in pol je družba prevzela 20.000 pogodb, ki so se nanašale na 1 milijard 200 milijonov liter semenjskega olja. Ko pa je cena olja paskla, se je pred dvema tednoma znašla v položaju, da ni mogla odgovorjati na prevzete obveznosti ob predložitvi obračuna 18. novembra. Družba, ki so pri njej naročile blago, ga niso dobile in tedaj so odkrile, da so velike količine olja, ki bi morale biti uskladiščene na njihov račun v pristanišču Bayonne, izgubljene. Na tak način je bila odkrita goljufija, ki obstaja v tem, da si je družba najemala posojila na račun zaloz rastlinskih olj, ki jih nikjer ni bilo.

Preiskava se nadaljuje in med bankami, ki so ameriški družbi naslede, so tudi mnoge velike evropske banke. Predsednik ameriške družbe De Angelis je bil 1958 že pred sodiščem zaradi finančnega poloma neke druge družbe, ki jo je vodil.

SREDA, 4. DECEMBRA 1963

Radio Trst A

7.00: Kolesarj. 7.30: Jutrjanja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Jugoslovanski pevi in orkestri; 12.15: Zgodovinske zanimivosti; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Izbrali smo za vas; 17.00: Klavirski duo Rosso-Safred; 17.30: Pesem in ples; 18.00: Znanstveni leksikon; 18.15: Umetnost književnosti in predvide; 18.30: Nove plošče resne glasbe; 19.00: Zbor «Vittore Venezian»; 19.15: Higiena in zdravje; 19.30: Harmonika zvokov in glasov; 20.00: Sport; 20.30: Znanstveni koncert; 21.00: Simfonični koncert; V odmoru (približno ob 21.45) Knjižne novosti; nato Moiristi Be-Bop.

Trst

12.00: Plošče; 12.25: Tretja stran; 13.40: Koncert tržaškega konservatorija «Tartini».

Koper

6.15: Jutrjanja glasba; 7.00: Preporočila; 7.15: Glasba za dobro jutro; 8.00: Prenos RL; 12.00: Opoldanski cocktail; 12.50: Turistične beležke; 13.00: Slavne arje; 13.40: Mala prodajalna plošče; 14.00: Melodije in ritmi; 14.30: Za odbi in razvedrilo; 15.30: Odločki iz Mozartovih oper; 16.15: Pevci; 16.30: Otroški kotiček; 17.00: «Bled 1963»; 17.40: Polikorni ansambel «Lados»; 18.00: Prenos RL; 19.00: Harmonika; Proje Saint-Fleur; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Scott; 22.40: Chopinovski koncerti; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.20: Naš jutranji pozdrav; 8.50: Strani iz albuma; 9.00: Vatikan; 11.00: Sprahod skozi čas; 11.15: Knjenci; 12.35: Italijanske pesmi; 16.55: Vreme na ital. morjih; 18.15: Filmske in

gledališke novosti; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: Skladbe Carla Cammarota; 17.25: Opera glasba; 18.40: Neapeljska antologija; 19.10: Vatikan; 19.30: 20.35: Lufka glasba; 21.10: G. Keller-G. F. Luzi; «Romeo in Julija na vasis; 22.15: Celistka Zara Nelsova in pianist Artur Balsam.

II. program

7.35: Jutrjanja glasba; 8.35: Jenny Lunn; 8.50: Po en instrument na dan; 9.00: Ital. pentagram; 9.15: Ritem in fantazija; 10.35: Nove ital. pesmi; 11.00: Vesela glasba; 14.00: Pevci; 15.00: Ital. pesmi in plesi; 15.35: Koncert v miniaturni; 16.00: Rapodija; 16.50: Ital. panorami; 17.35: Mala enciklopedija; 17.45: Pisan program; 18.35: Enotni razred; 19.50: Simfonična glasba; 20.35: Filmske novosti; 21.45: Glasba v večeru; 22.10: Jazz.

III. program

18.30: Gospodarska rubrika; 18.40: Knjižne novosti; 19.00: C. Graziani: Sonata za violončelo in klavir; 19.15: Angleska kultura; 19.30: Vankovčerni koncert; 20.30: Revija; 20.40: Dve Beethovenovi skladbi; 21.30: Na programu Poulenc; 22.15: Ital. Jug in evropska kultura; 22.45: Stare orgle v Evropi.

Slovenija

5.00: Dobro jutro; 6.20: Tečaj makedonskega jezika; 8.05: Jutrjanje divertimento; 8.55: Pisani svet pravilje in zgodbi; 9.25: Glasba ob delu; 10.15: Narodne pesmi iz Južne Amerike; 10.45: Clovec in zdravje; 10.55: Glasbene medigre; 11.00: Pozor, nimaš prednosti; 12.05: Zabačna glasba; 12.25: Trio Augusta Stanka; 12.40: Lepe melodije; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Odmevi iz Spa-

nije; 14.05: Radijska šola; 14.35: Znano in priljubljeno; 15.15: Zabačna glasba; 15.40: Komorni zbor RTV Ljubljana; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Friderik Chopin — skladatelj; 17.35: Iz fonoteke Radia Koper; 18.00: Aktualnosti doma in po svetu; 18.10: Moiristi orkestrske igre; 18.45: Ljudski parlament; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Vedniški aktordi; 20.20: Čajkovski; Odločki iz opere «Pikovka damas»; 21.20: Brahms v komorni glasbi; 22.10: Ostere; Ciaccona za violo in klavir; 22.15: «Podmoskovski večeri»; 23.05: Literarni nokturno; 23.15: Plesna glasba.

Ital. televizija

8.55: Vatikanjski koncil; od 11.00 do 13.55: Šola; 16.45: Nova srednja šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.35: Nikoli ni prepozno; 19.00: Dnevnik; 19.15: F. Sosa del silenzio; 20.10: Sportne vesti; 20.30: Dnevnik; 21.05: G. Ottolenghi: «Na sodišču»; 22.00: Registriran športni dogodki; 23.15: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Dnevnik; 21.15: Film: «Lungo viaggio di ritorno»; 23.10: Sportne vesti.

Jug. televizija

16.30: «Štiristo milijonov stopinj» — prenos iz moskovskega atomskega inštituta; 17.30: Rusščina na TV; 18.00: Poročila; 18.05: «Eskimček» — slikanica za najmlajše; 18.20: Pionirski TV studij — reportaža; 19.00: TV obzorik in kulturna tribuna; 19.35: Ekspedicijski — potopisna reportaža o šušelkah v Afriki; 20.00: TV dnevnik; 20.30: Propagandna oddaja; 20.45: «Na kraju samemu» — zabavna glasbena oddaja; 21.45: Zgodba o dr. Kildareju; 22.35: Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

OBČNI ZBOR ZVEZE KRVODAJALCEV GORIŠKE POKRAJINE

Krvna banka je lani zbrala 374 litrov dragocene krvi

Število krvodajalcev se je v zadnjih dveh letih povečalo od 393 na 533 - Izvolitev novega vodstva - Poziv k še večji solidarnosti

Ob prisotnosti blizu sto krvodajalcev goriške pokrajine je imela v nedeljo v veliki dvorani civilne bolnišnice v UL Vittorio Veneto letni občni zbor krvne banke. Prisotni so bili zdravstveni direktor civilne bolnišnice dr. Luigi Marchesini, prof. Cazzola, prof. Banchieri in zdravnik transfuzijskega središča dr. Martinelli. Za delovnega predsednika so prisotni izbrali Alberta Battija; predlagal je izvolitev volilne komisije, ki so jo sestavljali naslednji krvodajalci: Bruno Princi, Edgardo Stanzani, Pietro Tartalio in sekretarji Adolfo Fogar, Fausto Santin in Marino Sorbatelli.

Najprej je spregovoril predsednik Uria Mulloni Remo, ki je uvodoma komemoriral umrle krvodajalce v zadnjih dveh letih. Podrobno je opisal delovanje v tem obdobju ter omenil velik napredek, ki ga je dosegla zveza v Gorič. Med drugim so odprli podružnico v Gradiški. Število krvodajalcev se je v zadnjem obdobju zvišalo od 393 na 533, ki so kri podelili kar 1.497 krat; odzveli

V TOREK, 10. DECEMBRA bodo člani

Slovenskega okteta

pridobili koncert v Avditoriju v Trstu. Ob tej priložnosti je predložila Slovenska prosvetna zveza avtobusni izlet v Trst. Odpeljal bo izpred kavarnice Bratu ob 18.45 ter peljal po naslednji poti: pevmiki most, Podgora (ustavil se bo pred konzumnim gostilno), Stander (trg pred cerkvijo), Sovodnje (trg pred cerkvijo), Gaborje (trg), Palkišče, Jamlje. Ker se bo prišel koncert točno ob 20.30, avtobus na postajališčih ne bo čakal. Na povratku bo prevozil isto pot, da bodo udeleženci lahko izstopili.

Vožnja v obe smeri ter vstopnica za parter stane 600 lir. Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza v Gorič, UL Ascoli 1, tel. 24-95. Predstavniki prosvetnih društev, od koder bi bilo več prijavljenov, naj pravočasno pridejo na SPZ, da rezervirajo sedeže v avtobusu.

Kino

VERDI. 17.00: «La mano sul fucile». F. Fogliano in G. Fortunato. Italijanski film. Zadržna predstava ob 22.

CORSO. 16, 19 in 22: «55 giorni a Pechino». C. Heston, Ava Gardner in David Niven. Ameriški barvni film.

VITTORIA. 17.15: «Avamposto Sahara». C. Baker in Peter Van Eyck. Ameriški film. Malinski pod 14. letom vstop prepovedan. Zadržna predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.15: «Sexy proibito». Barvni film. Malinski pod 18. letom vstop prepovedan. Zadržna predstava ob 21.30.

DEZURNA LEKARNA. Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorič lekarna KUERNER, Korsio Italia št. 10, tel. 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorič najvišjo temperaturo 7,4 stopinje ob 13 ur, najnižjo 5,8 stopinje ob 4.30. Povprečne dnevne vlage je bilo 87 odstotkov.

SINDIKALNA KRONIKA

Jutri 24-urna stavka tekstilnih delavk

Delodajalci se nečejo pogajati na podlagi enotnih zahtev sindikalnih organizacij

Jutri, 5. decembra, se bodo tudi goriške tekstilne delavke pridružile vsedravnici stavki 350.000 tekstilnih delavk v državi, ki so jo proglasila vsedravnica vodstva tekstilnih strok CGIL, CISL in UIL. S stavko, vodstva sindikalnih organizacij protestirajo proti Zvezi tekstilnih industrijev, ki se na sestanku za obnovo vsedravnice delovne pogodbe 27. novembra letos ni hotela pogajati o enotnih sindikalnih zahtevah meznega in normativnega značaja. Sindikalisti so zahtevali znižanje mezd za 20 odstotkov, izplačilo 10 odst. za neveljavno akordno delo, dveletne periodične po-

viške, ustanovitev nagrad za povečano storilnost, podaljšanje počitnic na tri tedne za vse delavce, skrajšanje delovnega časa na 40 ur tedensko itd. Vrh tega je še cela vrsta zahtev po bolj človeških odnosih do tekstilnih delavk in mater. Zelo pomembni sta zahtevi po reviziji kvalifikacij ter ureditvi sindikalnih pravic v podjetju. Stavka zadeva obrate v Podgori, Ronkah in v Sovodnjah.

Prijeti goljufi ki so izkoriščali nesrečo v Valontu

Policija je odkrila dve skupini oseb, ki so izkoristile tragedijo pri Valontu za svoje osebne koristi. Dva goriška sofarja, 35-letni Arrigo Zuppi in 31-letni Odoardo Bertogna, ki za neko podjetje iz Zagreba zbirata še uporabne predmete na področju Valonta, sta po izkopanju motornih delov, gum in podobnega materiala, najdene predmete shranila in jih potem odpeljala proč. Sotdjo, da sta s svojim nepoštenim delom aritranca zaslužila blizu enega milijona lir.

Pri podobnem poslu je policija zalotila še dva sredovornika, ki sta krožila po naši deželi z namenom, da bi zbrala denar za pomoč nesrečarjem v Valontu. Malopridneža sta Tržačana, in sicer 37-letni Gabriele Giansanti iz UL Flavia in 45-letni Vittorio Gregori iz Magdalene Spodnje. Kapucinski obliki sta si sposodila pri nekem samostanskem pizniču, češ da ju rabita za gledališko predstavo. Sprva sta, oblačena v kapucinsko haljo, zbirala sredstva za reveže, potem pa za bi izkoristili nesrečo v Valontu. Ker so ponesrečenci pričeli umirati v njuno poštenost, so obvestili kvature vseh treh pokrajin, ki so goljufa kmalu odkrile.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Oproščen sofer vojaškega tovornika ki je smrtno povozil kolesarja

Odvetnik civilne stranke je pozval na odgovornost obrambnega ministra, ki pa se ni javil

V zvezi s prometno nezgodo, ki se je zgodila 11. februarja letos na križišču Duca d'Aosta in UL Alfieri, je goriško okrožno sodišče popolnoma oprostil soferja vojaškega tovornika, ki je pri tej nezgodi smrti povozil mladega Uga Beneditija.

Nesreča je takrat pretresla vso javnost, saj je bilo znano, da je 20-letni fant s svojim delom preživljal bolno mater. Bil je znan tudi v športnih krogih in kot natakare meze goriške restavracije, kjer je delal dve leti.

Tisti dan se je Benediti vračal domov s kolesom na kosilo, ker je stanoval na Trgu S. Rocco št. 7. Bilu UL Alfieri ga je vojski tovarnik 14. polka pehote, ki ga je vozil 23-letni Alfiero Benatti, povozil s svojimi levimi kolesi, ko je vozil v isti smeri kot Benediti, ter je hotel zaviti v UL Alfieri.

Zaradi smrti Beneditija je bil Benatti, ki živi v Cortoni v pokrajini Arezzo, obtožen nenamerne umora. Zastopnik družine umrlega, odv. Biondi, pa je predložil poziv za zaslusljanje obrambnega ministra, ki civilno odgovarja pri tej nesreči. Ker včeraj ni prišel k razpravi niti minister niti kak njegov zastopnik, ga je zagovarjal državni odvetnik Stipo.

Iz policijskega zapisnika izhaja, da je sofer dal potrebne svetlobne znake za okret na levo in da so bile zavore pri kolesu pomaknjive. Po zaslusljanju prič je zastopnik civilne stranke zahteval, naj sodišče prizna odgovornost obtoženca in odgovornost ministra za obrambo ter zahteval 6 milijonov odškodnine, od katerih 2 milijona takoj. Državni tožilec pa je zahteval poenostavitev obtoženca, ker da dejanje ni kaznivno. Do istega zaključka je prišel branilec odvetnik Demot. Tako je bil obtoženec oproščen s polno formulo.

Predsednik sodišča dr. Storto, zapisnikar Daldone.

Miklavževanja na Goriškem

Prosvetna društva priredijo tradicionalna miklavževanja v svojih prostorih. V četrti ob 19.30 bo prišel Miklavž v prosvetno dvorano v Sovodnjah, kjer bodo obdarili šolske otroke. Za obdaritev otrok in odraslih vaščanov bosta poskrbeli tudi prosvetni društvi v Stanježu in v Pevni.

«Mogoče boste rekli, da je Armstrong spraviš s sveta one tri, še preden je skočil v morje. Toda zgodilo se je nekaj, kar govori proti temu. Armstrongovo truplo je nekdo zvelikal daleč nad črto, ki jo morje doseže ob plimi. Tam je ležalo lepo položeno na tla.

«To nam torej dokazuje eno stvar. Nekdo je bil na otoku še živ po Armstrongovi smrti».

Umolknil je, potem je nadaljeval. «Enajstega tega meseca zgodaj jutraj je bil položaj torek takle. Armstrong je »izginil« (utonil je). Ostanjejo še trije ljudje: Lombard, Biore in Vera Claythorne. Lombarda je nekdo ustrelil. Njegovo truplo je ležalo pri morju — blizu Armstrongovega. Vera Claythorne smo našli obešeno v njeni spalnici. Biorevo truplo je ležalo na tleh. Lobanjo mu je prebila težka, marmornata ura, ki je gotovo padla z okna nad njim.

Legge je vprašal: «Z čigavega okna?» «Z okna Vere Claythorne. Sedaj pa si oglejmo vsako stvar posebej. Recimo, da je najprej Filip Lombard spustil marmornato uro na Biore — potem je omamili Vero in jo obesil. Končno je šel dol na obalo in se ustrelil.

«Toda če je tako, se moramo vprašati, kdo mu je potem odvzel revolver? Kajti revolver smo našli v hiši — v sobi sodnika Wargravea.

Legge je rekel: «Ali je bilo kak prstni odtis na njem?» «Da, odtiski prstov Vere Claythornea.» «Toda, človek božji, potem —» «Vem, gospod, kaj hočete reči. To, da je morivka Vera Claythorne... Da je ustrelila Lombarda, nesla revolver v hišo, vrgla marmornato uro Biore na glavo in potem — se je obešila.

«Vse izgleda, kakor da se je res tako zgodilo. Na stolu v njeni sobi smo našli sledove morske trave, podobno kakor na njenih čevljih. Izgleda, da je stopila na ta stol, si položila vrh okrog vratu in obdrla stol.

«Toda stol ni ležal prevrten na tleh. Našli smo ga ob steni z drugimi stoli, kamor ga je bil nekdo skrbno postavil. To je stori nekdo po smrti Vere Claythorne.

«In tako nam preostane še Biore. Vendar pa ne morem verjeti, da bi — potem ko je ustrelil Lombarda in prišil Vero Claythorne, da se je obešila — šel ven in si s pomočjo vrvi ali na kak drug način spustil težko marmornato uro na glavo. Moški ne delajo samonora na tak način — in potem mislim, da Biore ni bil take vrste človek. Poznal smo Biore — in vemo, da ni bil človek, ki bi stremel za tem, da se zadosti abstraktni pravici.»

(Nadaljevanje sledi)

ŠPORTŠPORTŠPORT

NOGOMET DANES

POKAL EVROPSKIH PRVAKOV (osmine finala)
Real Madrid - Dinamo Bukarešta (v prvi tekmi 3:1)
Borussia - Dortmund - Benfica (1:2)
Milan - Norrkoeping (1:1)
Monaco - Inter (0:1)

POKAL POKALNIH PRVAKOV

(osmine finala)
Olympiakos - Lyon (1:4)
Celtic Glasgow - Dinamo Zagreb
POKAL SEJEMSKIH MEST (osmine finala)
Juventus - Atletico Madrid
Roma - Belenenses
EVROPSKI POKAL NARODOV (četrtfinale)
Luksemburg - Danska

PO ZMAGOVITEM DVOBOJU V SYDNEJU

Zaradi taks Mazzinghi v sporu z davčno upravo

Italijan trdi, da bi morali Avstranci obdavčiti organizatorje

SYDNEY, 3. — Italijanski boksar Sandro Mazzinghi, ki je včeraj zmagal v povratnem dvoboju z Američanom Ralphom Dupasom in tako ohranil svetovni naslov srednje junior kategorije je tokrat zgubil prvo rundo s predstavnikom avstralske davčne uprave.

Italijan, ki bi se moral danes vrniti domov, je odločil odhod v Rim zaradi spora v zvezi s plačanjem taks. Ta spor obstaja v tem, ker ni bilo določeno kdo bo plačal davke. Avstralski davčni uslužbenci so zahtevali od Mazzinghija, ki je za dvoboja dobil 4400, nič manj kot 1616 sterlingov. Italijan je takoj odgovoril, da so organizatorji odgovorni za plačilo taks, vendar se je predstavnik organizatorjev uprli temu mišljenju s pripombo, da pogodba z Mazzinghijem ne predvideva, da bi bila njegova nagrada oprostena taks. Po mnenju tega predstavnika bi morali to vprašanje rešiti sporazumno italijanski pravik in avstralski davčni predstavniki. Mazzinghiju so ponudili nagrado, od katere so odšteli vsoto, ki naj bi jo moral plačati, vendar sta Italijan in njegov prokurator zavrnili ponujen denar, prepričana, da bosta dosegla sporazum.

Izvedlo se je, da je avstralska davčna uprava znižala zahteve na 1000 sterlingov, kar je primerno Mazzinghiju stroške, ki jih je imel s treningom na avstralskih tleh. Italijan se ni zadovoljil niti s to rešitvijo in je vprašal odvetnike iz Sydneya, če lahko vztraja pri zahtevi, da plačilo taks gre na račun organizatorjev.

V petek 13. t.m. bo ob 20.30 v dvorani stadiona «Prvi maj»

4. REDNI OBČNI ZBOR ŠPORTNEGA ZDRUŽENJA BOR

z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev

2. Izvolitev delovnega predsedstva in volilne komisije

3. Poročila

a) predsednika

b) tajnika

c) blaginika

4. Diskusija

5. Poročilo nadzornega odbora in razrešnica

6. Volitve

7. Razno

VČERAJ NAJAVLJEN POTEK PROGE

Prihodnji Tour za 300 km daljši

Start v Rennesu, cilj v Parizu

PARIZ, 3. — Prireditelj Toura, «L'Equipe» in «Le Parisien Libere», sta danes najavila progo 51. izvedbe kolesarske dirke po Franciji, ki bo od 22. junija pa do 14. julija prihodnjega leta. Po sedanjih podatkih sodeč bo prihodnji Tour za kakih 300 km daljši od prejšnjega.

Kolesarji bodo morali čelo na Puy de Dome, kjer bo cilj predpredzadnje etape. Še prej pa bodo morali preko Galibiera in Restefonda na Alpe ter Tourmaleta in Aubliusa na Pireneih. Etape so naslednje: 22. junij: Rennes-Lisieux (225 km); 23. »: Lisieux-Amiens (207 km);

24. »: a) Amiens-Forest (199 km)
b) okoli Foresta ekipno na kronometer (21,5 km)
25. »: Forest-Metz (280 km)
26. »: Metz-Fribourg sur Briegau (239 km)
27. »: Fribourg-Besançon (200 km)
28. »: Besançon - Thonon les Bains (218 km)
29. »: Thonon les Bains-Briançon (247 km)
30. »: Briançon-Monaco (232 km)

1. julija: a) Monaco-Hyeres (163 km)
b) Hyeres - Toulone na kronometer (18 km)
2. »: Toulone-Montpellier (232 km)
3. »: Montpellier - Perpignan (174 km)
4. »: Perpignan - Andorra (164 km)
5. »: ODMOR
6. »: Andorra - Toulouse (190 km)
7. »: Toulouse - Luchon (182 km)
8. »: Luchon - Pau (197 km)
9. »: Peyrehorade-Bayonne na kronometer (40 km)
10. »: Bayonne - Bordeaux (130 km)
11. »: Bordeaux-Brive (213 km)
12. »: Brive-Clermont Ferrand s ciljem na Puy de Dome (239 km)
13. »: Clermont Ferrand - Orleans (310 km)
14. »: a) Orleans - Versailles (119 km)
b) Versailles - Pariz na kronometer (25 km).

SMUCANJE

CERVINIA, 3. — Član italijanske smučarske reprezentance Felice De Nicolò, ki je bil včeraj na izbirnem tekmovalcu v veselolomu prvi, si je danes med treningom v slalomu zlomil gleženj leve noge. Tekmovalce bo moral nositi kakih 40 dni mavec, zaradi česar je skoraj gotovo, da se ne bo mogel udeležiti zimskih olimpiade v Innsbrucku, ki se bo začela proti koncu januarja prihodnjega leta.

Na isti prosti se je poškodoval tudi trener avstrijske ženske reprezentance Herman Gamon, ki si je prav tako zlomil gleženj leve noge.

ZA TOKIJSKO OLIMPIADO 1964. LETA

Atletska reprezentanca (in košarkarska) glavna skrb Američanov

CHICAGO, 3. — Odgovorni predstavniki atletike, ki so se zbrali v Chicagu in košarke, ki so imeli sejo v Kansas Cityju, so določili mehanizem za izbiro članov obeh reprezentanc, ki bosta predstavljali ZDA na tokijski letni olimpiadi.

Za sestavo atletske reprezentance bodo najprej izbrali po 13 atletov za vsako od 17 panog. Ti bodo vabljani na izbirno tekmovalno, ki bo 3. in 4. julija prihodnjega leta v New Yorku. Med temi bo prvih šest atletov v panogah na prvenstvu NCAA (National Collegiate Athletic Association), isto število propisanih na prvenstvu AAU (Amateur Athletic Association) in prvi v vsaki panogi na vojaškem prvenstvu. Vojško prvenstvo bo 5. in 6. junija, prvenstvo NCAA 19. in 20. junija, tekmovalne AAU pa od 2. do 7. junija.

Predstavniki atletskih zvez so javili, da bodo lahko povabili tudi druge tekmovalce, če bodo njihovi nastopi zagotovili zadovoljive dosežke. Zmagovalce vsake panoge newyorškega tekmovalca bo postal avtomatično član olimpijske reprezentance. Drugo izbirno tekmovalno bo 12. in 13. septembra v Los Angelesu. Na miting bodo povabili najmanj pet najboljših predstavnikov v vsaki panogi. Zmagovalce in dva druga atleta na tem finalnem tekmovalcu bodo prišli v državno

moštvo, katero bodo dokončno sestavili pred odhodom v Tokio, ki bo okoli 1. oktobra. Kasneje bodo določili datume in kraje izbirnih tekmovalcev za desetorbo in hojo na 20 in 50 km. Izvedelo se je, da je bil Robert Gienagach z visoke univerze izbran za trenerja ameriške atletike olimpijske reprezentance.

Za sestavo košarkarske reprezentance bodo povabili na izbirno tekmovalno 8 moštev z 12 igralci. Izbirno tekmovalno bo od 2. do 4. aprila na brooklynski univerzi. Iz 96 prisotnih igralcev bodo člani tehnične komisije izbrali 12 najboljših, ki bodo skupno trenirali in bodo imeli še pred odhodom na Japonsko številne pripravljalne nastope.

KOSARKA

MILAN, 3. — Po obvestilu FIBA bo Simmenthal nastopil v tekmah za evropski pokal proti Antwerpzu v naslednjih dneh: 19. t. m. v Antwerpzu, 23. januarja 1964 pa v Milanu.

Agatha Christie: DEŠET ZAMORČKOV ŠLO JE...

51.

«Se mi je zdelo, da boste to vprašali, gospod. Izak Morris je umrl osmega avgusta ponoči. Zaužil je preveliko dozo nekega uspavalnega sredstva. Preiskava ni mogla dognati, ali je šlo za nesrečen slučaj ali za samomor.»

Legge je rekel počasi: «Ali bi radi vedeli, kaj mislim o tem, Malne?» «Mogoče lahko kar uganem, gospod.»

Legge je rekel: «Zdi se mi, da je prišla ta Morrisova smrt nekam preveč o pravem času.»

Inspektor Maine je pokimal. Rekel je: «Sem si mislil, da boste kaj takega rekli, gospod.»

Legge je udaril s pestjo po mizi in vzkliznil: «Čela zadeva je fantastična — nemogoča. Na golem, skalnatem otoku najdemo deset mrtvecev — nekdo jih je umoril — ne vemo pa ne kdo, ne zakaj in ne kako.»

Maine je zakašljaj. Rekel je: «Veste, nekaj pa vendarle vemo. Vsaj vzrok nam je nekoliko znan. Neznani norec si je vtepel v glavo, da bo zastopal pravico. Poiskal je deset ljudi, ki jih roka pravice ni mogla doseči. Če so bili zares krivi ali ne, to ni tako važno —»

Legge je dejal ostro: «Mislite, da ne? Meni se pa zdi —»

«Tudi na to smo mislili in smo vse preiščali. Za začetek naj vam povem, da nam je mairskaj znano, kar se je zgodilo na Zamorskem otoku. Vera Claythorne je pisala dnevnik; prav tako Emilia Brent. Stari Wargrave je zapustil nekaj beležk — suhih, stvarnih, a popolnoma jasnih. Tudi Biore si je beležil svoje vtise. Vse te beležke se ujemajo med seboj. Smrt je nastopila v tem vrstnem redu. Marston, gospa Rogers, Macarthur, Rogers, gospodična Brent, Wargrave. Po njegovi smrti piše Vera Claythorne v svojem dnevniku, da je Armstrong odšel ponoči iz hiše in da sta s Biore in Lombard za njim. Biore ima še eno beležko. Samo tri besede: «Armstrong je izginil.»

«Ce vzamemo vse to v obzir, se mi zdi, da lahko najdemo pravo rešitev tega problema. Armstrong je utonil, kakor ve-

Umolknil je. Inspektor Maine je sploščljivo čakal. Legge je vzdihnil in zmajal z glavo.

«No, kar nadaljujete» je rekel. «Za trenutek se mi je zdelo, da sem našel rešitev tega problema, samo za trenutek! Kar nadaljujete, prosim!»

Maine je nadaljeval: «Deset ljudi je bilo obsojenih na ta način na smrt in nad vsemi se je izvršila smrtna obsodba. Gospod Owen je opravil svojo nalogo. Potem pa je enostavno izginil z otoka — brez sledu...»

Legge je rekel: «Tako je! Izginil je brez vsakega sledu... Kakor da bi se razbil v zrak. In vendar mora obstajati neke rešitve te uganke.»

«Vi mislite torej, da, če mož ni bil na otoku, potem ga tudi ni mogel zapustiti, in kakor vse kaže, res ni bil nikoli na otoku. Ostane nam le ena možnost, da je bil eden izmed desetih.»

Legge je prikimal. Maine je rekel resno: «Tudi na to smo mislili in smo vse preiščali. Za začetek naj vam povem, da nam je mairskaj znano, kar se je zgodilo na Zamorskem otoku. Vera Claythorne je pisala dnevnik; prav tako Emilia Brent. Stari Wargrave je zapustil nekaj beležk — suhih, stvarnih, a popolnoma jasnih. Tudi Biore si je beležil svoje vtise. Vse te beležke se ujemajo med seboj. Smrt je nastopila v tem vrstnem redu. Marston, gospa Rogers, Macarthur, Rogers, gospodična Brent, Wargrave. Po njegovi smrti piše Vera Claythorne v svojem dnevniku, da je Armstrong odšel ponoči iz hiše in da sta s Biore in Lombard za njim. Biore ima še eno beležko. Samo tri besede: «Armstrong je izginil.»

«Ce vzamemo vse to v obzir, se mi zdi, da lahko najdemo pravo rešitev tega problema. Armstrong je utonil, kakor ve-

ste. Če upoštevamo to, da je bil Armstrong blazen, potem si lahko mislimo, da je pobil vse ostale in je nato skočil s skale v viharno morje, da bi napravil samomor, ali pa mogoče, da bi splaval na kopno.

«To bi bila dobra rešitev problema — in vendar je nemogoča. Predvsem imamo tu poročilo policijskega zdravnika. Prispel je na otok trinajstega avgusta zjutraj. Ugotovil je le to, da so bili vsi mrtvi že najmanj 36 ur, verjetno pa še mnogo več časa. Bolj natančno je njegovo poročilo, ko govori o Armstrongovi smrti. Njegovo truplo je moralo biti osem do deset ur v vodi, preden ga je voda splavila na obrežje. To bi kazalo na to, da je Armstrong skočil v morje v noči med enajstim in dvanajstim — in povedal vam bom, zakaj. Našli smo mesto, kjer je voda splavila truplo na obrežje, med dvema skalama — in tam smo našli ostanke obleke, las in podobno. Morje ga je splavilo tja ob plimi enajstega tega meseca — to je okrog enajstih zvečer. Potem se je vihar nekoliko polegel in ob naslednji plimi ni voda več doseglata tako visoke točke kakor prej.

«Mogoče boste rekli, da je Armstrong spraviš s sveta one tri, še preden je skočil v morje. Toda zgodilo se je nekaj, kar govori proti temu. Armstrongovo truplo je nekdo zvelikal daleč nad črto, ki jo morje doseže ob plimi. Tam je ležalo lepo položeno na tla.

«To nam torej dokazuje eno stvar. Nekdo je bil na otoku še živ po Armstrongovi smrti».

Umolknil je, potem je nadaljeval. «Enajstega tega meseca zgodaj jutraj je bil položaj torek takle. Armstrong je »izginil« (utonil je). Ostanjejo še trije ljudje: Lombard, Biore in Vera Claythorne. Lombarda je nekdo ustrelil. Njegovo truplo je ležalo pri morju — blizu Armstrongovega. Vera Claythorne smo našli obešeno v njeni spalnici. Biorevo truplo je ležalo na tleh. Lobanjo mu je prebila težka, marmornata ura, ki je gotovo padla z okna nad njim.